

Stjepan pl. Miletić,

GROBNE PJESME

V. A. 30.

KNJIZARA
dioničke fiskare
U ZAGREBU

Dramatička djela istoga pisca :

„Diogenes“. Velika historička gluma u šest tableauxa.

„Diletanti“. Lakrdija u 1 činu.

„Zabašurene karijere“. Proverbe u 1 činu.

„Iz raznih novina“. Odabrani sastavci o kazalištu, književnosti i umjetnosti.

Sva ova djela dobivaju se u knjižari Dioničke tiskare.

GROBNE PJESME.

SPJEVAO

STJEPAN PL. MILETIĆ.

U ZAGREBU

Naklada knjižare Dioničke tiskare

1889.

886.1/2-1

Num. of 520

NEZABORAVNOJ USPOMENI

POKOJNOGA PRIJATELJA

MLADENA PL. TUCIĆA

POSVEĆENO.

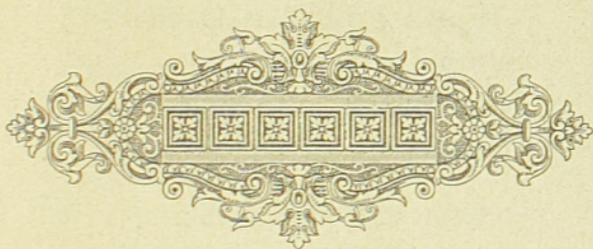

Ὅν οἱ θεοὶ φιλοῦσι ἀποθνήσκει νέος.

A decorative floral wreath composed of several branches with small, dark leaves and buds, arranged in a semi-circular shape around the text.

GROBNE PJESME.

GROBNE PJESME.

Dilho groblje tebi pjevam
Svoje pjesme male,
Jerbo one i onako
Za mrtvima žale.

Sve što mi je drago bilo
Na ovome svijetu
Već je dugo u tvom krilu
Našlo svoju metu.

S tog' u tebi tek nalazi
Sviet svoj srdce biedno,
Jer je ovaj pravi za njeg
Samo groblje jedno!

Pusto groblje ti si cielo
Samo božja njiva,
Koju marno obradjuje
Samrt milostiva.

Ona već je nasadila
Po njoj mnogo cvieće,
Al je cvieće prežalostno
Pak joj cvasti neće.

Oj Mladene, Mladene!
Prebrzo mi savene,
Smrt Te ote mladjana
Za vremena prerana.

Proljet tek je nastala,
Tek je narav procvala,
Tek prolista gjurgjica —
Već Te sakri grobnica!

Mili Bože, kol' je narav ciela
Jošte uvijek krasna i vesela,
A ja mišljah one kobne noći
Da će sviet sav nestati i proći.

Al na svietu sve je ko i prije,
Blago sunce još nas toplo grije,
Još se zvezde sjaje usred noći,
Samo ja već neću živjet moći.

Kada su Te sahranili
Ter baceaše ljudi
Još na Tebe mrtva
Od zemljice grudi.

Kamenje na žive
A zemlje na mrtve
Ta svjetina traži
Uviek svoje žrtve.

Pusto ti je, pusto,
Mladene, sried groba,
Ništ' ne znaš od svieta
I našega doba.

Crva samo kojeg
Čuješ usred noći
Gdje nad Tvojom glavom
Drvo ljesa toči.

Oko Tebe svuda
Vlada grobna tmina.
Oj, ta grobnica je
Sva nam domovina!

Što u grobu ležiš
Ne žalim s tog Tebe
Već što sam na svijetu
Žalim samog sebe.

Ti si sretan, jer si
Dostigao metu,
Al je teško meni
Živjeti na svijetu.

U tuzi osamljen
Bez Tebe sam osto,
Pa od same boli
Pjesnikom sam posto.

Ne plači mi, sestrice,
Brata grob što skriva,
On Ti sada u raju
Vječni sanak sniva.

Ne plači mi, sestrice,
Grob mu cviećem kiti,
Pa će bratac vječnost svu
Tek o Tebi sniti.

Majko, majko, ne plači toliko,
Što si sina dragog izgubila;
On Ti sada u grobu počiva
Sred hrvatske majke milog krila.

Majko, majko, ne plači toliko,
Što Ti sina medj' živima nije,
Ta hrvatska premila ga zemlja
Za sve vieke u svom krilu krije.

Ne znaš majko, da nam bolnim prieti
U buduće grozna, robska doba
I da sretni oni su Hrvati,
Što no leže usred hladnog groba.

Život ovaj ljudski,
Ništa baš ne vriedi,
Jerbo za njim odmah
Hladna smrt ga sledi.

Nišť ne ima na svietu,
Što bi bilo srećno,
Samo ono vriedi
Što no traje vjećno.

Ali ono što se
Radja i prolazi,
Tek je kao crvić
Što ga noga sgazi.

Mili Bože, kolko puti
Sred staroga dvora
Divismo se prirodi
S visokog prozora.

Pred nami se spružila
Ravnica premila,
A sred nje se bieli grad
Kao gorska vila.

Podigo je Stjepan star
Svoju sieđu glavu
Pa se milo zagledo
U srebrnu Savu.

Zagrebačka gora sva
U zeleni pliva,
A nebo ju plavetno
U čelo cjeliva.

Sva se narav sbudila
Procvalo je cvieće,
Ptičice zapjevale,
Došlo pramaljeće.

Sva se narav raduje
U sunčanu sjaju
A nama se činilo
Ko da smo u raju.

Zagrljeni stajasmo
Ondje ko dva brata,
Pa se žarko molismo
Za sreću Hrvata.

Brojili smo kol'ko put
Još će proljet doći,
Dok će narod prenut se
Iz te robske noći.

Mislili smo, kad će nam
Svanut sretna doba
Oh, a na što misliš sad
Sred hladnoga groba?

Uspomeno, sladko spominjanje,
Ruševina ti si sreće moje,
Sva mi sreća i prošlo ufanje
Sakrilo se sad u krilo tvoje.

Uspomeno, ti od sveg mi blaga
Jedina iz boljeg osta doba,
Al dan svak' me od tvog goni praga
Pa me vodi bliže hladnog groba.

Nema, nema na ovome svietu
Bolje sreće no od rane smrti,
Jer sve dobro, sve blago i nade
Jedan časak može za viek strti.

Al koj jednom na dnu groba leži,
Taj ne goji želje već ni nade,
Nego samo o taštini svieta
I vječnome miru pričat znade.

Ljudi nisu nigda mogli
Pojmit naša čuvstva sveta,
Pa su ona bila zato
Vječna studija prostog svieta.

Mislili su dobri ljudi
Već na uzrok svakojaki,
Pa je koju novu podlost
Izmislio od njih svaki.

Da bi mogli dva mladića
Sdružiti velki ideali
To nisu ti mudrijaši
Nikako pogoditi znali.

Božje sunce toplo sije,
Ta, smije se nebo cielo,
Pa i grobnu ploču grije,
Koja skriva Tvoje tielo.

Sunce Tebe vruće neće
Ugrijati, moj Mladene!
U grobu su Tvojem veće
One kosti posve zdene.

Kad bi moglo Tebi dati
Sunce život iza groba,
Moja žarka ljubav ta Ti
Njeg' bi dala za sve doba.

Punte mi pehar, zdravicu hoću
Napiti sada ledenoj smrti:
Zemlja je ciela država njena
A groblja ta su njezini vrti.

Punte mi pehar, al ne sa vinom,
Njoj rujno vino ne ide u tek,
Suzam ga punte, suzama vrelim,
Tad će joj vrča omilit zvek.

Lubanjo reci, gdje ti je sada
Onaj crni prebujni vlas,
Gdje su ti oči duboke, tamne,
Gdje li je lica dragog Ti kras?

Gdje li je onaj smješak Tvoj blagi,
Gdje vedrog čela presvjetli sjaj,
Zar je sva Tvoja zemska krasota
Toli brzo našla svoj kraj?

Prazna si, prazna lubanjo gadna,
Oči več nemaš, da gledaš taj svet,
Niti ga usta, za uvijek niema
Tvoja ne mogu više proklet.

U prijašnje ljubih doba
Cvieće vrhu svega
Miris njegov tol požudan
Upijah iz njega.

Al od kada kraj Tvog odra
Zamiriših cvieće
Pomiešano strašnim duhom
Mrtvog tiela veće,

Od tog časa već ne mogu
Cvieća da mirišem,
Jerbo iz njega uvijek samo
Dah smrti udišem.

Poštujte mi ljudi šume,
Jer su drva božja čeda,
Samo nebo nad njom bdije
I drveće svoje reda.

Drvo vama hrane daje,
Daje sjene najhladnije,
A u zimi svojim ognjem
Suho drvo vas ogrije.

Iz drva se grade mosti,
Grade ladje — morski biesi —
Iz drva su zibke vaše,
Iz drva su vaši liesi.

U brzome su se tek
Srela dva oblaka,
Pa kad im se dielit bilo
Kiša pala jaka.

U kišu se kod oblaka
Tako bol razpline,
S koje ljudsko srdce često
Povene i gine.

Ah, da mogu rieči naći,
Opjevo bih svoju tugu,
Ta na svietu od nje bolju
I vjerniju nemam drugu.

Al jezici svi, što znadem,
To ne mogu još izreći,
Jer su boli teški moji
Od najtežih jošte veći.

Kad bi vali sborit znali,
Što se lome o pećine,
Ti bi možda izreć mogli
S česa moje srdce gine.

Jednom tek za sveg mi vieka
Pohodi me dobra sreća,
Al je od nje bila tada
Još oholost moja veća.

Pa u kuću ju ne dozvah
Dok je bila izpred vrati,
A sada ju uzaludu
Po svem svietu mogu zvati.

Žuto lišće s drva pada
I zemlju pokriva,
Sva se narav veće sprema
Zimski san da sniva.

Jesen žuta već dolazi
Zimu nagovieta,
A meni još nije bilo
Proljeća ni ljeta.

Duga pečal truje moje žiće,
Teži moju kob,
Uzdah jedan sav mi rad prepliće,
Goni me u grob.

Svaka miso, ma vesela kako,
Svršava uz bol,
Na druga mog spominjanje jako,
To me muči tol!

Jedan dan za drugim meni mine
Sličan težku snu
A srdce mi bolno s čeznje gine
U svjetskome zlu.

Poletite u sviet
Moje pjesme male,
Ne bil' ljudske suze
U njemu ubrale.

Ljudske su vam suze
Ponajveće blago
I pjesniku draže
No kamenje drago.

Al berući iste
Pazite mi jako,
Jer je i kod suza
Prevarit se lahko.

Ta uz suze ljudske
Krokodilskih ima,
A kadkad su obe
Slične si sasvima.

Tako da se često
Ne mož' da razsudi,
Koje su od obih
Proplakali ljudi.

»Dobri ljudi, primite me pod krov,
Vani bjesni grozna, strašna bura,
Hladni vjetar probija mi tielo,
A vihor me kano šibku gura.

Dobri ljudi, otvarajte vrata,
Ne čujete l' kako orkan svira
Groznu svoju pustolovnu pjesmu?
Oh, a ja sam tako željan mira!

Sav mi život tek je jedna borba
I gonjenje vječno bez prestanka,
Danju, noćju, ni u koje doba,
Nema meni pokoja ni sanko.«

Ah, al ljudi ti su tvrde ćudi,
Oni žive od dana do dana,
Uviek isti, usred svoje kuće;
Baš ih briga za me sirotana.

Za čelo se hvatam, zdvojan pitam:
»Ne će l' mir mi nigda pružit doba!«
A bura mi uz rug odgovara:
»Mira ima samo usred groba.«

Prije u mrtvaca,
Kog već grob sakriva,
Vidjeh samo stvora
Negda krepka, živa.

A sad i u živom,
Koj smjelo koraca,
Vidjam samo jasno
Budućeg mrtvaca.

Ne stav'te me, kada umrem,
Usred groba izkopana,
Već grobnica nek' me krije
Od kamena sazidana.

Slobodu sam za svog' vieka
Odveć žarko ja ljubio,
A da m' mrtva crvi jedu
Po kojih sam živ gazio.

Po nebu su zviezde
Ko biserje pale,
Pa su celim krajem
Sitne svjetit stale.

I moje su suze
Pale do Tvog groba,
Pak će ondje svjetit
Kroz cielo mi doba.

Koli često slušo sam
Šturka usred gaja
A cvilenje njegovo
Vjek bje puno vaja.

Sad ja znadem, zašto on
Plače ciele noći:
Mrtvog druga dozivlje,
Al' drug ne će doći.

Kada umrem, ne sadite na grobu mi
cvieće,
Nit' stavlajte kipe od kamena,
Jerbo cvieće duge zime preživjeti
ne će,
A kamen će stradat od vremena.

Dok me narod moj spominje u harnoj
ljubavi,
Nije strah me, da će proć mi slava,
A ako me narod mrtva zaboravi,
Sav mi život bješe tad badava.

Grobno zvonce zvoni
Sa visokog briega,
Glas se njegov mukli
Dolinom razliega.

U dolini ljudi
U suncu kopaju
Na brežuljku mrtvi
U sjeni spavaju.

Sunce iza briega
Lagano zapada
I meni zapada
Sva radost i nada.

Rujno sunce pak će
Drugog jutra doći,
Al mi ne će moje
Razsvjetliti noći.

Crkvica na groblju
Sazidana stoji
Pa od ondje svoje
Mrtve goste broji.

Dobro došli gosti
Usred tamne noći,
Znam nijedan ne će
Više kući poći.

Pjesme moje male,
Koje pjevam sada
Samo Tebe žale,
Propala mi nada.

Svjetina ta voli
Suzam grob zaljevat,
A moje me boli
Sile pjesme pjevat.

Slavonija ta je
Velika i ravna,
A u njoj na sriedi
Grobnica ti slavna.

Duša ti je moja
More neizmjereno,
A na dnu njegovu
Tvoje lice vjerno.

Gdje izvire Sava
Gole su pećine,
Iz kamena hladnog
Srebren niz se vine.

I moje je srdce
Od kamena cielo,
A pjesme su moje
U njem hladno vrelo.

Morske kapi jesu
Slane ko i suze
Što od teške boli
Niz lice mi puze.

Ta i suze jesu
Samo male kapi
Neizmjerne boli,
Što mi dušu tlapi.

Duša ti je moja
Tako satrvena,
Da mi se pričinja
Ko samrtna sjena.

Pa kad često noćju
Za njom se zanesem
Od prikaza njenih
Preplašen se stresem.

Najgora od sviju
Pjesnička je kob,
Pokoj njemu pruža
Samo ladni grob.

Jer tko kano pjesnik
Dodje na taj svijet,
Tom je život cieli
Strašan i proklet.

Nije pjesnik onaj,
Koj, kad se napije,
Brzinom izpiše
Premnoge artije.

Nit je pjesnik, koji
Kod svake prilike
Svoje pjesme pjeva
Na gotove slike.

Već je onaj pjesnik,
Koj se lire hvata,
Jer ga sili na to
Sila nepoznata.

Koji pjevajući
Smije se i plače,
A ne zna što smieh
I suze mu znače.

Koji pjesme pjeva,
Jer ih pjevati mora,
To je pravi pjesnik
Iz vilinskih dvora.

Al' ne slavite njega
Premnogo baš zato,
Već vi slavite ono
Silno, nepoznato.

Dok si bio na životu
Svašta su ti na sramotu
Izmislili podli ljudi,
O Tebi da zlo se sudi.

Ali jedva što si bio
Svoje oči zaklopio
Svi su bili puni hvale
Za vel'ke ti ideale.

Tek za srčbu znaše ljutu
Dok si bio im na putu,
Sad kad te se već ne boje
Gromko slave ime tvoje.

Noćju gore na nebesih
Mnoga zviezda nebo resi
Te u tamnoj, noćnoj tmini
Sjajnijom se mnogo čini.

Dok je sunce u svom sjaju
Ne ima ih po svem kraju
Ali sunce čim zapade
Svaka od njih sjajit stade.

Tako iza velikana
Kojeg smrti sa svih strana
Komentatori dolete,
Da u njegovom sjaju sviete.

Mnogi ljudi meni ovo
Predbacuju toli,
Da me svako opadanje
Uzpali i boli.

Kako ne će mene zloba
Ljudska razpaliti?
Kad najmanji oblak može
I sunce prikriti!

Neki stranac kazivo mi
Harfu Eolovu,
Što no ju je namjestio
Na kućnom si krovu.

Pa se silno radovao
Kako ona sviri
Svaki puta baš onako,
Kako vjetar piri.

Meni zvuk taj žalibože
Prepoznato zvuči,
Takvih harfa ima kod nas
U svačijoj kući.

Vidio sam krasno polje
Klasi uzoriti,
Pa su glavu put nebesa
Digli ponositi.

Tada vjetar zapirio,
Pa se igra s klasi,
A oni se pregibaju
Ko morski talasi.

Poznam i ja kod nas mnoge
Takve velikane
Što s' klanjaju, čim zapiri,
Na sve četir' strane.

Kad izgubi domovina
Vriednog kojeg sina,
Ti mu čitaš nekrologe
Po svijuh novina.

Pa za slavu zavidan si
Ti i mrtvoj sjeni,
Gnjevan pitaš: kada umrem
Šta će reć' o meni.

Mora, da za svoju slavu
Ti se vrlo znojiš,
Kad se sad već za života
Za nju tol'ko bojiš!

Kod nas ima na sve kraje
Najraznijih klika
A svrha je tih mališa
Medjusobna dika.

Po pravilih tek naravnih
Sve to tako ide
I mrava je mnogo treba,
Da ih ljudi vide!

Poznam nekog velikana,
Što uz čašu dobra vina
Viče više no što treba:
Živila nam domovina.

Čuh ga često gdje sjeguran
On je usred stola stao,
Pa je onda sve odsutne
Baš junački opsovao.

Al' čim koji opsovanih
Do njeg'vog je stola sjeo
On je njega hvalit stao
Gromkim glasom veče ceo.

Ja s' ne čudim gladnu psetu,
Što no laje oko stola,
Al' se čudim što ga ljudi
Ne tjeraju iz svog kola.

Da imade kod nas
Tol'ko poštenjaka,
Koliko imade
Uz vino junaka.

I da ima na pô
Tol'ko značajeva,
Kolikim se slava
Po Hrvatskoj pjeva.

I da ima četvrt
Bar toliko čina
Sa kol'ko se rieči
Slavi domovina.

I tisući dio
 Tol'ko kapi krvi
 S koliko se vina
 Dušman će da smrvi:

Hrvatska bi dugo
 Stigla već na metu
 I države jače
 Ne b' bilo na svietu.

②

Nije meni do tog' stalo,
 Da l' me iza mojih ledja
 Mnogi nitkov bezobrazno
 U svojemu društvu vriedja.

Kad ga ljudi slušat hoće
 Nek' im psuje, nek' im laže,
 Meni tek je do tog' stalo
 Što mi tko u lice kaže.

Prijateljstvo sveto čustvo
 Tko da slavi tvoju moć?
 Da se do tvog' sjaja vinem
 Do sunca bih mor'o poč.

Jer sva ljubav na tom svijetu
Prirodni je zakon tek,
Samo tvoja ljubav čista
Ta se diže nad svoj viek.

Prijateljstvo moje za te
To amanet moj je svet,
Njega štujúc živjeti ću,
Njega štujúc ću umriet.

Mrtvi družę, moja ljubav
Napram tebi vječna je,
Jerbo u njoj našao sam
Ovog svieta blago sve.

Ovu ljubav u svom srdcu
Ko kamen ću dragi krit,
A kad umrem, miso zadnja,
Još će na te, na te bit.

Tugo čista, sveta tugo,
Božica si plemenita,
Jerbo radjaš u dušama
Ljudih ćustva uzorita.

Tvoje suze, one peru
S naših duša crne ljage,
Pa na njih'vo mjesto stave
Misli skromne, nebu drage.

Bolest sva je radost naša,
Groznicu je samo sreća,
U tuzi je duša ljudska
Sto put' ljepša, sto put' veća!

Što je, što je čovjek cieli,
Što najveći genij koji,
Kad mu tielo satrueno
Na pô već u grobu stoji?

Kako može duša ljudska
Neumrla, vječna biti,
Kad ju jedna bolest tiela
Veće može uništiti?

Niš' nij' vječna na tom svijetu
Izim konca, izim smrti,
Iz lubanja Bog napija,
A groblja su božji vrti!

Ti znaš, da sam za života
Ljubio te vrhu svega,
Pa ću tebe tako ljubiti
Do uzdaha posljednjega.

Ti si bio polovina
Ponajbolja duše moje,
U svakoj je misli mojoj
Napisano ime Tvoje.

Ja ne mogu na tom svijetu
Već da budem čovjek cio,
Kad Ti pol si srca moga
Sobom u svoj grob ponio!

Mlad bolestnik satrt leži
Na pô mrtav na svom logu,
Al' se trudne njeg've oči
Zaklopiti još ne mogu.

Smrt ga na se čekat pušta,
Ima posla po svem svijetu . . . :
Il' je možda i njoj žao
Sgaziti ružu u svom cvietu?

Dugo doba težke patnje
Trinajst dana, trinajst noći
Do kreveta Tvojeg sjedih
I ne sklopih svoje oči.

Trinajst kobnih ja sam dana
Mjesto jela postit stao,
Mjesto vina suze pio,
Mjesto sanko smrt gledao.

Trinajst dana, trinajst noći
Ne čuh glasa nikakvoga
Do uzdaha Tvojeg težkog
I hroptanja samrtnoga.

Pa kroz svu tu dobu groznu
Otvrdi mi srdce tako,
Da mi s' pako nebom čini,
A nebesa kano pako.

Dugo selo slavonsko se
Protegnulo po svem kraju,
Pa je sladko snivat stalo
U mjeseca bliedu sjaju.

Sve je tiho, sve je mirno
Usred svjetle ljetne noći,
Samo na mom kućnom pragu
Jedan crvić drvo toči.

Toči, toči, moj tesaru
Treba drvo provrtiti,
Dokora ću u šest dasak'
Svu mi sreću pritvoriti.

Na zemlju se noćca spusti
Toli tiha, toli blaga,
Ko da lahkom koprenom si
Hoće zemlju da podraga.

Tihi vjetrić zanjihao
Sa granama od drveća,
Pak donaša s dal'ka vrta
Blagi miris rujnog cvieća.

Sve je tiho, sve je mirno
U mjeseca bliedu sjaju,
Ko angjeli da na nebu
Hoće kog' da dočekaju!

Prekrštenih rukû ležat
Vidim svoga druga mlada
A na mrtvu njegovu licu
Sav mi život, sva mi nada.

Do njegovâ se čela nagnem
Tiho sam ga poljubio
Svieća trne — nehotice
Suzom sam ju ugasio.

Sve je tamno — samo mjesec
Po odru si svjetlo baca
Kao da ga s njime snubi
U kolo mrtvaca

Raku tvoju grobnu krije
Jedna ploča od kamena
A oko nje se je svio
Cieli busen zimzelena.

Pa na njemu svakog jutra
Mnoga sitna kaplja sine,
Il je rosa s neba pala
Il su suze domovine?

Tvoja grobna ploča ta je
Tužna opomena,
Da na svietu sve propada
U teku vremena.

Ah, sad vidim sve je tašto,
Što nam srdce ljubi,
Život ljudski dimu sličī
Što s' pred vjetrom gubi.

Od čovjeka nema, nema
Biednije stvorenje,
Patnja mu je život cieli
A tek smrt spasenje!

26 spomen

—————
Tisak Dioničke tiskare.
—————

1.
Kad se molis Tišnjem Bogu
nemoli se dugo mnogo -

Bog je dobar pa je mnogim
I bez molbe veći pomogao -

2.)

Velis sreću sestri bratu svome
Velis sreću sebi i bližnjem
Iz sve duše kratko reci -

Tomaz Božić rodu momu

3.)
Dve misli njeguje se
Jas u srcu momu -

Kazahu se danas tebi

Kao Bogu svome -

4.)
Briješ namiranj da ti damu

Pjesme pjevati ja ne

Ali sto hoćeš da ti pjesme

Kate mislim kada dižeš

Tomislav Čisarić

